

Lærerveiledning: Skriv for Liv 2021

Kjære lærer

Denne veiledningen er utarbeidet for deg som ønsker å gjennomføre Skriv for Liv med din klasse. Undervisningsoppleggene gir innsikt i bakgrunnen for menneskerettighetsbrudd i de aktuelle landene, informasjon og oppgaver om de spesifikke individene som kjempes for og instruksjoner for brevskrivingsaktiviteten. Vi oppfordrer elevene til å være kreative og personlige i sine brev da disse vil sendes til de tre samvittighetsfangene. Ved å delta på vår brevskrivingskonkurranse kan din klasse vinne et foredrag fra Amnesty International og pizza til hele klassen!

Undervisningen omhandler tre individer fra forskjellige deler av verden som har fått sine menneskerettigheter krenket. Det er laget undervisningsopplegg til hvert individ. Du velger selv om du ønsker å velge ut et av oppleggene eller om du ønsker å gjennomføre et større opplegg som tar for seg alle tre individenes saker.

Årets saker setter søkelys på ytringsfrihet, urfolks rettigheter og barns rettigheter. Det er vårt håp at ved å løfte frem individuelle saker og belyse myndigheters mangel på hensyn til menneskerettighetene vil vi kunne føre frem systematisk endring i landene hvor individene kommer fra. På den måten vil innsatsen som gjøres for disse individene ha en vedvarende effekt og komme hele samfunnet til gode. Dette kan dine elever bidra til!

Undervisningsopplegget består av:

1. Menneskerettighetene og Skriv for Liv (elevoppgaver) 20-25 min
2. Årets saker (elevoppgaver) 30-40 min
3. Brevskrivning (aktivitet) 30 min

Praktisk informasjon:

Dette opplegget egner seg godt som en tverrfaglig undervisningsaktivitet da brevene skal skrives på engelsk, evt. på spansk (om case nr.1 brukes i spansktimer).

Aktuelle fag:

- Samfunnsfag
- Samfunnskunnskap
- Engelsk
- Spansk
- Programfag

Gjennomføring:

Bestem på forhånd om du ønsker å bruke én av årets saker som hele klassen jobber med, eller om elevene selv skal få velge hvilken sak de ønsker å engasjere seg for. Opplegget kan også brukes til en fagdag hvor hele klassen får jobbe med alle sakene.

Materiale:

- Ark, penner og fargeblyanter for brevskrivning.
- Alle elevene må ha tilgang til PC for å gjennomføre dette opplegget.

Tidsbruk:

ca. 2 skoletimer per opplegg.

Fagdag: Bruk gjerne alle oppleggene på en fagdag. Vi anbefaler da å vise dokumentaren [Kjære Moses](#) på begynnelsen av dagen som et eksempel på vellykket aktivisme. Da vil hele opplegget med alle sakene og brevskrivingsaktiviteter ta ca. 5,5 skoletimer.

*Dersom man bruker alle oppleggene til fagdag er det verdt å merke at Del 1 kun skal gjennomføres én gang.

Elevaktivitet:

Gjennom refleksjonsoppgavene vil elevene jobbe med menneskerettighetsspørsmål og bli kjent med hvilke rettigheter de har som individer. Gjennom brevskrivning vil elevene aktivt bruke sine demokratiske rettigheter samt få en bedre forståelse for hvordan demokratiet fungerer og hvordan de selv kan påvirke verdenssamfunnet. Både elevoppgavene og brevskrivningen er utarbeidet med formål om å gi elevene forståelse for og erfaring med å være aktive medborgere.

Tverrfaglige tema:

- ✓ Demokrati og medborgerskap:
Elevene skal lære om og bruke demokratiske prinsipper som ytringsfrihet og menneskerettigheter – elevene deltar aktivt i demokratiske prosesser gjennom brevskrivning.
- ✓ Bærekraftig utvikling:
Elevene får innblikk i forholdet mellom sosiale, økonomiske og miljømessige hensyn fra urfolksperspektiv.
- ✓ Folkehelse og livsmestring:
Elevene utfordres til å reflektere over kandidatenes liv, og effekten av deres menneskerettighetssituasjon opp mot sitt eget liv i norsk samfunn.

Relevante kompetansemål:

Samfunnsfag (etter 10. trinn)

- Reflektere over hvordan mennesker har kjempet og kjemper for endringer i samfunnet og samtidig har vært og er påvirket av geografiske forhold og historisk kontekst.
- Utforske og beskrive hvordan menneske- og urfolksrettigheter og andre internasjonale avtaler og samarbeid har betydning for nasjonal politikk, livet til mennesker, likestilling og likeverd.

Samfunnskunnskap (etter 2. vgs)

- Vurdere hvordan utøvelse av makt påvirker enkeltpersoner og samfunn
- Gjøre greie for grunnlaget for menneskerettighetene og utforske og gi eksempel på brudd på menneskerettighetene

Engelsk (etter 10. trinn)

- Utforske og reflektere over situasjonen til urfolk i den engelskspråklige verden og i Norge

Engelsk (etter 2. vgs)

Engelsk 1:

- Bruke ulike fagspesifikke tekster på engelsk med tema fra andre fag, som utgangspunkt for egen språklæring og faglig refleksjon
- Reflektere over innflytelsen til og bruken av det engelske språket i informasjons- og meningsutveksling globalt

Internasjonal engelsk:

- Bruke situasjonstilpasset språk i sosiale, faglige og interkulturelle sammenhenger
- Drøfte noen internasjonale og globale utfordringer

Samfunnsfaglig engelsk:

- Bruke et rikt og nyansert ordforråd til å kommunisere om samfunnsfaglige emner
- Bruke hensiktsmessig og situasjonstilpasset språk i ulike muntlige og skriftlige sjangrer
- Oppsummere, kommentere og diskutere ulike synspunkter på samfunnsspørsmål

Spansk (fremmedspråk nivå 1-2)

Nivå 1:

- Skrive enkle tekster om dagligliv og opplevelser som forteller, beskriver og informerer, med og uten hjelpemidler
- Utforske og beskrive levemåter, tradisjoner og geografi i områder der språket snakkes, og se sammenhenger med egen bakgrunn

Nivå 2:

- Skrive ulike teksttyper om personlige og faglig relevante emner, og uttrykke og begrunne egne meninger, med og uten hjelpemidler
- Utforske og gjøre rede for mangfold, samfunnsforhold og historiske hendelser i områder der språket snakkes, og se sammenhenger med egen bakgrunn

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Del 1: Hva er skriv for liv?

Dette er Skriv for liv:

Hvert år skriver hundretusenvise av mennesker fra hele verden brev til noen de aldri har møtt. De skriver solidaritetsbrev til personer som har vært utsatt for menneskerettsbrudd, og de skriver i protest til myndighetene. Et enkelt brev kan kanskje ignoreres, men ikke tusenvis av brev.

[Les mer om Skriv for Liv](#)

[Les mer om Skriv for Liv som undervisningsopplegg](#)

Del 2: Årets saker

I år har Amnesty International Norge valgt ut tre saker som vi oppfordrer elever til å utforske og engasjere seg i. Sakene handler om Bernardo Caal Xol, urfolksaktivist og lærer fra Guatemala, Zhang Zhan journalist fra Kina og 17 år gamle Mikita Zalatarou fra Hviterussland.

Bernardo Caal Xol

[Her kan du lese om Bernardos sak](#)

[Undervisningsopplegget om Bernardo finner du her](#)

Mikita Zalatarou

[Her kan du lese om Mikitas sak](#)

[Undervisningsopplegget om Mikita finner du her](#)

Zhang Zhan

[Her kan du lese om Zhangs sak](#)

[Undervisningsopplegget om Zhang finner du her](#)

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Del 3: Brevskrivning

Etter at elevene har jobbet med oppgaver til årets saker skal de begynne å skrive brev. Man kan skrive solidaritetsbrev til de aktuelle kandidatene, disse leveres av Amnestys kontakter, eller man kan skrive protestbrev til myndighetene i de aktuelle landene.

[Tips til hvordan skrive protestbrev finner du her](#): Følg lenkene for å finne ut hvem man henvende brevet til og hvilken tiltaleform vedkommende har. Her finnes også ferdige maler til protestbrev man kan signere.

[Tips til hvordan skrive solidaritetsbrev finner du her](#)

Brevene sendes til våre kontorer. De kan også sendes digitalt. Adressen finner dere på nettsiden til undervisningsopplegget. Vi samler alle bidragene og sender dem videre til de aktuelle mottakerne. Husk å legge ved følgeskjemaet med informasjon om hvilken skole dere er, hvor mange som har deltatt og hvilken sak det gjelder. **Merk konvolutten/e-posten med navn på personen dere skriver for.**